

Monumentnummer*: 516249

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 17 oktober 2000
Kadaster deel/nr 82776/8

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Stadskanaal Stadskanaal Groningen

Locatiennaam Locatieomschrijving
Stadskanaal

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Wildervank D 2912

Omschrijving**

Inleiding

Het 'Eerste of Springersverlaat' werd aangelegd in 1789. Evenals de andere schutsluizen is het eerste verlaat in de loop der jaren nogal eens vernieuwd en heeft derhalve een uiterlijk verkregen dat stamt uit het begin van de twintigste eeuw. Op de kade van de sluiskom staat een houten, na-oorlogs materiaalhokje, dat voorlopig wegens te geringe ouderdom buiten de bescherming van rijkswege valt. Het bijbehorende gemaal is onlangs gesloopt.

Omschrijving

SCHUTSLUIS, bestaande uit een bovenhoofd, een benedenhoofd en schutkolk, met DRAAIBRUG.

De ovale schutkolk heeft wanden opgetrokken in rode baksteen met stijlen van hoekstaal (kubbestijlen), afgezet met hoekstaal; op de rand ijzeren bolders. Boven- en benedenhoofd hebben roodbakstenen sluiswanden afgezet met natuurstenen dekstenen en hoekstaal waarin vernieuwde houten puntdeuren met na-oorlogse leuning en bedieningsmechanisme. De omlopen gelegen voor het benedensluishoofd zijn na-oorlogs.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De ongelijkarmige DRAAIBRUG heeft een houten rijvloer op INP hoofd- en tussenliggers. De brugleuningen bestaan uit leuning, regels en stijlen van geklonken hoek- en T-staal. Aan de Unikenstraat een later ingekorte draaikom met betonnen vloer en gemetselde wanden.

Waardering

Schutsluis met draaibrug van algemeen belang vanwege cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarde:

- als voorbeeld van een van oorsprong achttiende-eeuwse enkele schutsluis met draaibrug in de provincie Groningen
- vanwege de vrij zeldzame gemetselde kolkwanden met kubbestijlen
- vanwege de historisch-functionele relatie met de andere schutsluizen in het kanaal
- vanwege de markante en beeldbepalende ligging in het Stadskanaal
- vanwege de herinnering aan de veenafgravingen en bloeiende scheepvaart.

Hoofdcategorie

Weg- en waterbouwkundige werken

Subcategorie

Waterkering en -doorlaat

Functie

Schutsluis